

HISTORIE

Počátky dějin Třebohostic – od pověstí k historii

O jménu

Jméno obce Třebohostice mohlo vzejít ze jména zakladatele **Třebohosta** (Profous 1957). Hodnověrnější vysvětlení můžeme hledat v událostech, které se na tomto místě odehrály patrně v minulosti. Slované se scházeli na kopcích aby obětovali pohanským bohům při bohoslužbách – **třebu** (Válek 1924). Tím místem býval vrch Plachta, kde se k scházeli „**hosté**“ zblízka i daleka. Na Plachtě se nachází bývalý lom, na jehož místě se v minulosti nacházely žulové kameny s obětními mísami. Nejstarší písemný údaj o Třebohosticích pochází z roku **1377**, kdy se majitelem domu čp. 797. na koňském trhu (dnes Václavském náměstí v Praze) uvádí novoměstský měšťan Ješek neboli Jan z Třebohostic „**de Trziebohosticz**“. V dalších letech se název nikterak neměnil až do 17. století, kdy písař obec zapsal jako „**Třeboštice**“ a jiný posléze jako „**Střebohostice**.“ Tento tvar s původním názvem soupeřil 300 let, teprve v roce **1921** došlo k očištění jména a název ustálen v původní Třebohostice.

První zmínka

Od starých legend a pověstí se přenesme do psané historie. V letošním roce uplynulo 630 let od první písemné zmínky o Třebohosticích. Psal se rok 1377 a ve zdejší vesnici vládl slovy i činy pražský úředník Jan neboli **Ješek z Třebohostice** (1377-1380). Jeho přídomek naznačuje dvě možnosti. Buď byl zakladatelem vesnice, nebo v ní měl sídelní tvrz a směl používat predikát z Třebohostic, které mu patřily. Jak vypadala vesnice ve 14. století? To je nesnadné zodpovědět, ale přikláním se k architektuře okolních obcí, která byla poměrně stejná. V obci bývalo asi 5-6 dřevěných domů s hlíněnými nebo kamennými základy (žula). Počet domů v období 14-17. století stagnoval.

Historie

Po Ješkovi získává obec staroměstský měšťan Reinhard mladší seděním na tvrzi ve Zlaté. Ten 25. března 1417 vyznává, že své dědictví sestávající z rodinné tvrze ve Zlaté, poplužní a robotní dvory včetně Třebohostic s ročními platy 16 kop grošů prodal Janu Švorcenšternovi z Prahy a jeho manželce Kateřině za 500 kop grošů českých. Jenže nový pán zdejší tvrze ještě téhož roku umírá a o dědictví vznikl nemalý spor. 19. června 1417 se konalo soudní přelíčení mezi Haškem z Valdštejna a jeho manželkou Brigitou, dcerou Kateřiny z prvního manželství o věno, jež si Brigita nárokovala na Třebohosticích a Zlaté. Soudem vyšlo najevo, že Brigitě bylo věno přiřčeno dříve, nežli její matka s Janem Švorcenšternem koupili zmíněné vesnice, a tak zde nemají právo věno nárokovat. Třebohostice náležely po mnoho času k Zlatské tvrzi a ta erbovními rodinám – po roce 1491 ke Kralovickému panství a později ke Křenicím. Z významných rodů připomeňme Mnichy ze Zlaté a Zvíkovce a po nich Pechance z Kralovic a rytíře Skalské z Dubu. K připojení ke Škvoreckému panství došlo až po Bílé hoře, kdy zkonfiskované Třeboštice zakoupila knížata z Liechtensteinu.

Památka

Třebohostice mají svou dominantu, kterou Škvorec nemá. Tou je památná zvonička na návsi, která byla vystavěna roku 1841. S určitostí můžeme říci, že na místě zděné zvoničky stávala kdysi zvonička dřevěná a to podle starého nařízení kněžny Marie Terezie Savojské stavět zvoničky jako protipožární ochranu obce od 18. století.

Legenda

Jedna ze starých legend vypovídá, že se na Plachtě nalézá veliký žulový kámen, na kterém je vytlačeno 13 sedadel. Právě zde prý Ježíš odpočíval se svými apoštoly, když společně chodili po světě. „To největší sedadlo patřilo právě Ježíši, po jehož boku seděl Jan s ostatními. Jidáš seděl za nimi.“ Ve skutečnosti jde o skalní mísy, které vznikly pozvolnou vodní erozí, která po miliony let narušovala pevnost skalního masívu. Dnes pověstná sedadla na Plachtě nenajdeme, byla zničena počátkem 20. století lomovou těžbou kamene.

Dodejme jen, že vrch Plachta byl v roce 1990 vyhlášen Chráněným Přírodním Výtvozem a od roku 2000 přejmenován na Přírodní Památku, poskytující útočiště vzácným a ohroženým obojživelníkům (čolci, mloci a různé druhy žab).

Jan Psota ml., kronikář městyse